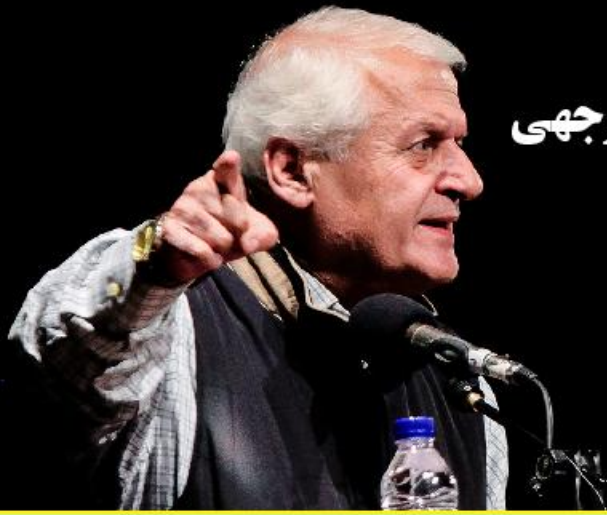

معمار کلمه با دانشی چند وجهی

علمی سینما را با سیمای دکتر عالمی و بیان منقطع و شیوایش در برنامه آن روی سکه مشاهده کرد، و برنامه هنر هفتم، اکبر علمی را به عنوان یک قطب علمی سینمایی به ایرانیان معرفی نمود. بعدها او را در برنامه‌های بسیاری به عنوان کارشناس، مجری، منتقد دیدیم. سینما ما را، از آخرین و جذابترین این برنامه‌ها بود. علمی تجربه بازیگری را با فیلم بلاتان داد، در ۱۳۵۱ خورشیدی در کارنامه دارد و بخش مهمی از فعالیت‌های هنری وی را باید در سینمای مستند جست‌وجو کرد. او در کارنامه خود ساخت ده‌ها مستند را دارد که در میان آن یک نام بیش از بقیه جلوه می‌کند. مستند مرارید خلیج فارس، اثر ماندگار اکبر علمی است که به‌طور غیرمستقیم موضوع ایرانی بودن خلیج فارس را مطرح می‌کند. مجموعه ۵ قسمتی نواغ عکاسی، درباره تاریخ عکاسی یکی دیگر از مستندهای ماندگار اکبر علمی است که از شبکه مستند سینما پخش شد. ساخت آن به ۳۰ فیلم مستند برای صنایع داروسازی، پتروشیمی، نساجی و چوب به زبان‌های انگلیسی، فرانسوی، اسپانیولی، آلمانی، ایتالیایی، عربی از دیگر کارهای او هستند. علمی علاوه بر حضور در تلویزیون به عنوان کارشناس، مجری، فعالیت سینمایی و همچنین تدریس علوم سینمایی، سابقه طولانی هم در نگارش مقاله و کتاب داشت. قدرت واژگان فرهنگ‌نامه‌ای به زبان انگلیسی از انواع واژگان تخصصی هنرهای مختلف اعم از هنرهای تجسمی، سینما، عکاسی، تلویزیون و تئاتر، به همراه شرح و تفسیر است. تمهیدات سینمایی، کتابی در ۴ بخش است که به جلوه‌های ویژه سینمایی می‌پردازد. فرهنگ جامع انیمیشن، کتابی پیرامون اصطلاحات معمول بین انیماتورها و به‌طور کلی درباره تعبیر و اصطلاحات علمی انیمیشن است که زیر نظر اکبر علمی و به وسیله فرناز خوشبخت، تألیف شده است. ترجمه کتاب ظهور در عکاسی و سینما، اثر سی‌آی و آر‌آی جاکوبسون، از مجموعه آثار فقهی علمی است که می‌توان از آن نام برد. در ۸ اسفند ۱۳۹۳ همزمان با برگزاری جشن تصویر سال در خله هنرمندان ایران طی مراسمی، از یک عمر تلاش اکبر علمی، در عرصه عکاسی و سینما تجلیل شد و از این استاد دانشگاه به عنوان معمار کلمه با دانشی چند وجهی یاد شد. اکبر علمی، ۱۰ مهر ۱۳۹۹، برای ساخت یک مستند راهی بیمارستانی شده بود که با وجود رعایت پروتکل‌های بهداشتی، او و سه همکار دیگر شش‌به‌شش بیمار شدند. او با بدتر شدن بیماری در بیمارستان بستری شد و با دستگاه تنفس کرد. سرانجام اکبر علمی با مداد ۲۲ مهر ۱۳۹۹ خورشیدی در ۷۵ سالگی در گذشت. اردشیر عالمی، فرزند او در صفحه مجازی خود نوشت: پدر رفت، اوفقط پدر من نبود، پدر چند نسل ایران بود، تأثیر وجودش تا سال‌ها باقی خواهد ماند.

در ۱۳ تیر ماه سال ۱۳۲۴، در تابستان گرم شهر اهواز به دنیا آمد و در دو سالگی به همراه خانواده‌اش به شهر آبا و اجدادی خویش دامغان بازگشت. افراد خاندان علمی در دامغان از نظر علم و دانش زینت خاص و عام بودند. پدر اکبر علمی، احمد، فرزند حاج شیخ میرزا آقا عالمی، از مجتهدان به نام دهه‌های اولیه قرن چهارده هجری بوده است. احمد عالمی، فردی تحصیل کرده و دامپزشک بوده که با توجه به شغل‌اش در آن سال‌ها مجبور به مهاجرت به شهرهای مختلف کشور بوده است. اکبر، دوران کودکی و نوجوانی خویش را در دامغان گذراند تا اینکه برای ادامه تحصیلات و سیراب کردن ذهن تشنه‌اش از علوم سینمایی به تهران مهاجرت کرد. او در رشته رادیو و تلویزیون از دانشکده هنرهای دراماتیک فارغ التحصیل شد. اما به این مقدار بسنده نکرد، از همین رو برای تکمیل تحصیلات خویش راهی انگلستان شد و تا درجه دکترای پیش‌روی نمود. پس از آن برای تسهیم علم خویش با هموطنانش به میهن بازگشت. اکبر علمی، با ورود به ایران، فعالیت‌های فرهنگی و هنری خویش را از سر گرفت و در دانشگاه مشغول به تدریس علوم مختلف سینمایی گردید و بیشتر در زمینه تخصصی انیمیشن نشر علم می‌کرد. هم‌راه داد اسکویی، مستندساز و شاگرد اکبر علمی، معتقد است که: «او آدم تربیت می‌کرد، شوخ‌طبع و بدنه‌گوبود. ما در تدریس و کارگردانی بسیار جدی. او همواره از مامی خواست که نقش خود را در زندگی درست انجام دهیم، چون باید بسپاریم و بر ویم.» همان‌طور که او به نیکویی سپرد و رفت. اکبر علمی به شاگردانش می‌گفت: بدترین شاگرد، شاگردی است که از استاد خود پیشی نگیرد.

ابراهیم حاتمی‌کیا، کارگردان سینما که از شاگردان اکبر علمی بود، در فقدان او نوشته است: سینمای ایران، بزرگ‌استاد سینمای‌اش را از دست داد. این کارگردان در بخشی از نوشتار خود به خاطرات سال‌های دور با علمی‌گریزی می‌زند و به ۱۳۵۹ خورشیدی اشاره می‌کند که خودش جوانی ۱۹ ساله بوده و عاشق فیلمسازی، حاتمی‌کیا در ادامه می‌نویسد: «برای اولین بار در کلاس‌های فیلمسازی شرکت کردم و شدم شاگرد استاد اکبر علمی، دلچسب‌ترین کلاس‌های فیلمسازی، او با کیف چرمی بزرگی وارد کلاس می‌شد و همچون شعبده‌بازان یکی یکی از کیف اسلاید و کتاب و ابزار بیرون می‌کشید و سلطنت‌ها به شیوه سمعی و بصری شاگردان را سحر می‌کرد. استاد به من جسارت داد و من در زیرزمین خانه، فیلم بسوزم ۸ را که ۱۵ متر طول داشت، ظاهر کردم. باوری که استاد به ما می‌داد از جنس سحر بود. او ایمانی می‌داد که فراتر از تکنیک بود.»

مردم ایران برای اولین بار در اواخر دهه شصت، مباحث تئوری و

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران خیابان آیت‌الله مدنی کوچه خجسته منش پلاک ۵
تلفن: ۶ ۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

هیچ عاشق، سخن سخت به معشوق نگفت

فره‌موند ناظریان - اکبر عالمی، به موفقیتی بزرگی رسید که دست نیافتنی است. سخت‌ترین کار انسان بودن است او انسان بود، عالمی با تمام سلول‌های بدنش یاد می‌گرفت و می‌آموخت، حضور او بی‌شک همیشه حضوری تمام‌عیار، با تمام دانش روحی و ذهنی‌اش بود. و سواست او در انتخاب کلمات و چینش واژگان، ناشی از احترامی بود که او در تمام عمر از زندگی‌اش برای مخاطب می‌گذاشت، واژه‌ها برای او تقدس داشتند، تسلط بر کلمات به او قدرت دادند، تا دنیای من خود را با دیگران بی‌آفرینند. او مدرسی برای درست سخن گفتن بود. دکتر عالمی این مضمون که «هیچ عاشق، سخن سخت به معشوق نگفت» را در زبان آریایی و سخنوری سرلوحه هدف خویش قرار داد و معلمی شد که شاگردانش او را در خود و با او متجلی می‌دیدند. او استادی بود که تکرار نشد. از افق‌های روشنی که عالمی در زمان خود به آن توجه ویژه داشت، اشغال کرسی‌های دانشی کشور به دست زنان بود، دانشی که بی‌شک، از مادران به تن خانواده رسوخ خواهد کرد. کلاس‌های درس استاد علمی یک فضای بسیار الهام‌بخش و بسیار محرک و پویا برای دانشجویان بوده است، فیلمسازان و نویسندگان بزرگی در محضر اکبر علمی، روایات‌های ششان را بارور کردند، کمال تبریزی و مینو فرشچی، ابراهیم حاتمی‌کیا، علی معلم و... که همه خاطرات این روزها را بی‌تکرار در تمام طول عمر خود می‌دانند. دکتر عالمی، از قلاب برنامه هنر هفتم مهمان ذهن هنر دوست ایرانی شد، او در ساعات اولیه با مداد پنج شنبه‌شپ تا پاسی از شب برای میان از رازهای سینما گفت و این جعبه جادو را برای مخاطب با حوصله گشود. او استادی بود که حق شاگردی‌اش را در محضر اساتید بنامی چون ذبیح‌الله صفا، پرویز خاناری، محمدجعفر محبوب، مهدی فروغ و امیر حسین آریان پور به تمامی ادا کرد و با همه وجود دانش‌اش را منتقل کرد، تا در هنگام سفر ابدی هیچ چیز را ناگفته باقی نگذاشته باشد. نمی‌دانم بعد از او چند منتقد دیگر خواهند آمد که در هنگام نقد فیلم لشک از چشمان‌شان سرازیر شود.

شما معتبر هستید شماره معتبر بخرید

فروش ویژه شماره‌های خاص اعتباری و دائمی تا ۴۰٪ تخفیف

از طریق shop.mci.ir و تمامی مراکز فروش و خدمات همراه اول

www.mci.ir